

KARAPARANIN AKLANMASININ ÖNLENMESİ YASASI

55/1999 Sayılı Yasa

Kısa İsim 1. Bu Yasa, Karaparanın Aklanmasının Önlenmesi Yasası olarak isimlendirilir.

BİRİNCİ KISIM Genel Kurallar

Tefsir 2. Bu Yasada metin başka türlü gerektirmedikçe;

11/1976 “Banka”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Bankalar Yasası altında faaliyet
25/1983 gösteren bankaları anlatır.

26/1987

42/1989

“Bakanlık”, Ekonomi ve Maliye işleriyle görevli Bakanlık anlatır.

“Bildirimle Yükümlü Kişi ve Kurumlar”, bankalar, kooperatif kuruluşları, finans şirketleri, sigorta ve reasürans şirketler, sermaye piyasası aracı kurumları ve portföy yönetim şirketleri, yatırım fonu yöneticileri, kıymetli maden, taş veya mücevherlerin alım-satımını yapanlar, kambiyo mevzuatında belirtilen yetkili müesseseler, ticaret amacıyla gayrimenkul alım-satımı ile uğraşanlar ve buna aracılık edenler, talih oyunları işletmeciliği yapanlar, döviz büroları, Devlet Piyangoları İdaresi, muhasip ve/veya murakıpları anlatır.

“Ciro Edilemeyen ve Nama Yazılı Çek veya Ödeme Emri”, lehdar tarafından sadece bir bankadaki hesabına yatırılacak çek veya diğer ödeme emirlerini anlatır.

“Daire”, Para, Kambiyo ve İnkişaf Sandığı İşleri Dairesini anlatır.

“Karapara”, yasal olmayan yollardan uyuşturucu ve ruhsal durumu etkileyen (psikotrop) maddelerin kaçakçılığı veya ticaretinden, yasal olmayan yollardan ateşli silahlar, bu silahların aksamaları ve cephanelerin, çalıntı sanat eseri, antika veya ülkenin kültür mirasına ait tarihi eser parçalarının tasarrufundan veya saklanmasıdan veya kaçakçılığından veya ticaretinden, organ ve doku naklinden, adam öldürme suçundan, reşit olmayan veya akli dengesi yerinde olmayan veya herhangi bir kişiyi kendi iradesi olmaksızın kanun dışı işlerde kullanmaktan, bir kişiden şantajla veya kaba kuvvet kullanmak suretiyle uluslararası teröre menfaat sağlamaktan, casusluk ve sanayi veya teknoloji casusluğundan, rüşvet ve zimmet yoluyla elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal ve gelir ile yukarıda sayılan eylem veya davranışlara teşebbüsten elde edilen her türlü maddi menfaat ve değeri anlatır.

“Karaparanın Aklanması”, yukarıda sayılan fiillerin işlenmesi suretiyle elde edilen karaparanın, elde edenlerce yasalara uygunluk kazandırılması amacıyla

değerlendirilmesi, bu yolla elde edildiği bilinen karaparanın başkalarınca edinilmesi, bulundurulması, elde edenlerce veya başkaları tarafından kullanılması, el değiştirmesi, gizlenmesi, ülke sınırları dışına çıkarılması, yukarıda belirtilen suçların hukuki sonuçlarından failin kaçmasına yardım etmek amacıyla kaynağının veya yerinin değiştirilmesi veya karaparanın tespitini engellemeye yönelik filler ile bu fiillere teşebbüs edilmesini anlatır.

“Kurul” Karapara Denetim Kurulunu anlatır.

“Lehdar”, ödemenin yapılacağı gerçek veya tüzel kişiyi anlatır.

“Nakdi Para Limiti”, 20,000 Amerikan Doları ve/veya muadili, resmi para dahil diğer paraları anlatır.

“Resmi Para”, Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde resmi para olarak tedavülde olan Türk Lirasını anlatır.

İKİNCİ KISIM

Nakdi Para Limiti, Kimlik Tespiti ve Bilgi Vermeye İlişkin Kurallar

Nakdi Para Limiti	3. Bildirimle yükümlü kişi ve kurumlar, nakdi para limitini aşan nakit işlemlerin, kimlerin nam ve hesabına yapıldığını gösteren listeleri, işlemlerin yapıldığı ayı izleyen ayın ilk haftasında Daireye bildirirler. Gelen ve giden havalelerde ise sadece şüphelendikleri işlemleri Daireye bildirirler. Bildirime ilişkin usul ve esaslar, Bakanlıkça Resmi Gazete’de yayımlanacak bir Tebliğ ile düzenlenir.
Nakdi Para Limiti Fevkindeki İşlemler	4. Nakdi para limiti fevkindeki tüm ödemeler ciro edilemeyen ve nama yazılı çek (account payee only crossed-cheque) veya ciro edilemeyen ve nama yazılı banka ödeme emirleri ile yapılır.
Kimlik Tespit Zorunluluğu	5. Resmi yetkililer ve bildirimle yükümlü kişi ve kurumlar, müşterilerinin veya işlemlere taraf olanların kimliğini tespit etmekle yükümlüdürler. Ayrıca bir lehdar adına verilen ödeme emri talimatlarında ödeme emri talimatını veren kişinin kimliğinin tespiti ve kaydı zorunludur. Kimlik tespiti ile ilgili düzenlemeler Bakanlık tarafından yapılır.
Kimlik Tespitinde Kabul Edilebilir Belgeler	6. Kimlik tespiti, kimlik kartı, pasaport veya sürüş ehliyeti gibi resmi dairelerce verilmiş belgelerden herhangi birisinin sıhhatinden şüphe edilmeyecek şekilde fotokopisinin alınması suretiyle gerçekleştirilir. Tüzel kişilerde ise, tescile dair belgelerin bir örneği ile tüzel kişi adına hareket eden kişinin temsile yetkili olduğuna dair belge ve yetkili imzaları gösteren belge veya imza sirküleri aranır.
Yapılacak Müracaatlar	7. Bankalar şüphelendikleri işlemlerde nakdi para limitine bakılmaksızın, bir işlem maksadıyla kendilerine müracaat eden kişilerin kimlik tespitini yapmak ve anında Daireye veya Dairenin belirleyeceği diğer yetkili mercilere bildirimde bulunmak zorundadırlar. Dairece yapılacak araştırma sonunda verilecek karar

doğrultusunda, yasal işlem başlatılması için konu Karapara Denetim Kuruluna aktarılabilir.

Gelen Havaleler	8. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde mukim kişiler lehine gelen banka havalelerinde lehdara nakdi para limiti fevkinde nakit ödeme yapılamaz. Gelen havale ancak lehdarın bir bankadaki hesabına yatırılabilir veya banka çeki ile ödeme yapılabilir.
Giden Havaleler	9. Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyetinde mukim kişilerin yapacakları banka havalelerinin nakdi para limiti fevkinde olması halinde havale edilecek tutarın bankaya çek ile ödenmesi veya havale emrini veren kişinin banka nezdindeki hesabının borcu ile yapılması zorunludur.
Bilgi ve Belge Verme Zorunluluğu	10. Resmi yetkililer, bildirimle yükümlü kişi ve kurumlar, Daire tarafından yetkili kılınan görevliler ile işbirliği yapmak ve şüpheli işlemler ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi vermek zorundadırlar. Daire ve Kurulca kendilerinden bilgi ve belge istenen yükümlüler, özel yasalarda yazılı hükümleri ileri sürerek bilgi ve belge vermekten kaçınamazlar.
Bilgilerin Gizliliği	11. Daire tarafından araştırılan veya takibata alınan şüpheli işlemler veya kişilerin kimlikleri hakkındaki bilgiler bu işlemlerde taraf olan kişilere veya Kurulun dışında herhangi bir mercie aktarılamaz. Ayrıca şüphe uyandıran gerçek veya tüzel kişi hakkında bildirim yapıldığı veya yapılacağı hususunda, ilgili şüpheli gerçek ve tüzel kişilere hiçbir şekilde bilgi veya ipucu verilemez.
Görevli Kişilerin Bilgileri Açıklayamaması	12. Dairede görev yapan kişiler Kurul üyeleri veya Kurulca yetkili kılınan kişiler, elde ettikleri bilgi ve belgeleri ve bu bilgi ve belgeleri temin ettikleri kişilerin kimliklerini, soruşturma amacıyla ilgili mercilere ve mahkemeye şahadet olarak sunma dışında, mahkeme kararı olmaksızın hiçbir kişiye veya mercie açıklayamazlar.
Gizlilik Aykırı Açıklama	İlkesine Olmayan 13. Herhangi bir yasada aksine bir kural bulunup bulunmadığına bakılmaksızın, Daireye bilgi ve/veya belge veren banka yöneticileri veya dış denetçilerinin bu gibi bilgileri aktarması gizlilik ilkesine hâlel getirmez ve bu gibi kişileri gizlilik ilkesine riayet etmediklerinden dolayı bir yükümlülük altına sokmaz.
Daire ve Kurula Bildirimde Bulunma Zorunluluğu	14. (1) Resmi yetkililer ve bildirimle yükümlü kişi ve kurumlar, karapara olduğundan şüphe ettikleri kazançların tespiti halinde, işlemin tespit edildiği tarihten itibaren en geç üç iş günü içinde bu işlemleri Daireye bildirmek zorundadırlar. Bildirime ilişkin usul ve esaslar ile Dairenin bu konudaki çalışma esasları Bakanlıkça Resmi Gazete’de yayımlanacak bir tebliğ ile düzenlenir. (2) Resmi yetkililer, mevzuatla kendilerine verilen yetkiler çerçevesinde denetim yaparken veya başka bir şekilde karapara olduğundan şüphe

ettikleri kazançlar ile ilgili kayıtları tespit etmeleri halinde, Kurula bildirimde bulunmak zorundadırlar.

ÜÇÜNCÜ KISIM

Karapara Denetim Kurulunun Oluşumu, Toplantıları, Görev ve Yetkileri

- Karapara Denetim Kurulunun Oluşumu 15. (1) Karaparanın aklanmasının önlenmesine yönelik Daire tarafından yapılan çalışmalar sonucu hazırlanan raporları değerlendirmek, bu bilgiler ışığında incelemeler yapıp bulgularını bir rapor halinde yargı organına intikal ettirmek üzere Karapara Denetim Kurulu oluşturulur.
- (2) Karapara Denetim Kurulu aşağıdaki kişi ve temsilcilerden oluşur:
- (A) Bakanlık temsilcisi;
- (B) Para, Kambiyo ve İnkişaf Sandığı İşleri Dairesi Müdürü (doğal üye);
- (C) Gümrük ve Rüsumat Dairesi Temsilcisi;
- (Ç) Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Merkez Bankası temsilcisi; ve
- (D) Polis Genel Müdürlüğü temsilcisi.
- Kurul Toplantıları 16. (1) Bakanlık temsilcisi Kurulun Başkanıdır.
- (2) Kurul ilk toplantısında Başkanın yokluğunda Başkanlık görevini yürütmesi için üyeler arasından bir Başkan Yardımcısı seçer.
- (3) Kurul ayda en az bir defa Kurul Başkanının çağrısı üzerine toplanır. Gerekli hallerde Kurul daha fazla toplantı yapabilir.
- (4) Kurulun toplantı ve karar yetersayısı üye tam sayısının salt çoğunluğudur. Oyların eşitliği halinde Kurul Başkanının oyu çift sayılır. Kurul üyeleri çekimser oy kullanamaz. Doğal üye oy kullanma hakkına haiz değildir.
- (5) Kurul kararları, karar defterine yazılır ve en geç bir sonraki toplantıda toplantıya katılan üyeler tarafından imzalanır. Sirküle imza yolu ile karar alınmaz.
- (6) Kurul kararları aşağıdaki hususları içerir:
- (A) Toplantı tarih ve sayısını;
- (B) Toplantıya katılanların ad ve soyadlarını;
- (C) Toplantıya katılmayanların ad ve soyadlarını; ve

(Ç) Oylama sonucunu ve gereği halinde üyelerin kullandıkları oyla ilgili gerekçeleri.

Kurulun
Görev ve Yetkileri

17. (1) Kurul, Daire tarafından aktarılan raporları değerlendirmek ve gerektiği zaman daha detaylı bilgi ve belge istemek suretiyle ve bu bilgi ve belgelere dayanarak gerekli işlemlerin yapılmasına karar verir.
- (2) Kurul bilgi ve belgelerden, karaparanın aklanmasına yönelik ciddi bulgu ve emarelerin varlığını tespit etmesi halinde, ilgilinin veya ilgililerin hak ve alacaklarına tedbir konulması için durumu Başsavcılığa intikal ettirir.
- (3) Kurul, karapara aklanması raporu ile ilgili araştırma yapmak üzere uygun göreceği teknik kişilerin danışmanlık hizmetlerinden yararlanabilir ve bu maksatla bu kişileri konu ile ilgili her türlü evrağın tetkikine yetkili kılabilir.

Kurulun Şüpheli
İşlem Kriterleri

18. (1) Kurulun araştırma yapmasını mümkün kılacak şüpheli işlem kriterleri şunlardır:
- (A) İşlem yapılırken, normalde herkesin vermesi gereken bilginin verilmesinde isteksiz davranılması, kimlik bilgilerin edinilmesinde zorlukla karşılaşılması, çok az veya gerçek dışı bilgi verilmesi, sahteliğinden şüphe edilen belge ibraz edilmesi, mali durumla ilgili yanıltıcı beyanlarda bulunulması, yapılan işlemin beyan edilen amaca uygun düşmemesi;
- (B) Uyuşturucu ve kaçakçılık gibi suçlar ile terörist organizasyonların mevcut olduğu ülkelerden ve sınır ötesi merkezlerden veya bu ülke ve merkezlerden normal olmayan büyük meblağlı transferlerin yapılması;
- (C) Kişinin banka ve diğer yükümlüler nezdindeki hesaplarında normal olmayan artışın tespit edilmesi ve bu hesaplarda büyük miktarlarda atıl paraların tutulması;
- (Ç) Müşterinin sürekli iş yaptığı veya para gönderdiği adresler dışındaki adres ve hesaplara şüpheyi gerektirecek şekilde önemli ölçüde para transfer edilmesi;
- (D) Kötü bir ünü olan, belli bir iş kaynağı, ticari geçmişi ve alt yapısı olmayan bir kimse adına veya hesabına büyük miktarlarda nakit hareketlerinin olması veya yurtdışından

büyük miktarlarda nakit gelmesi;

- (E) Genelde bir hesap kullanılmaksızın, yurtdışından veya yurtdışına önemli miktarlarda para transferi yapılması, yeterli açıklama yapılmadan, elektronik fon transferlerinin gerçekleştirilmesi ve bunların nakit olarak ödenmesinin istenmesi;
- (F) Kişinin aynı yükümlü nezdinde, alışılmadık bir şekilde birden fazla hesabının olması ve bu hesaplar toplu ele alındığında büyük meblağlara ulaşması veya aynı hesapta toplanabilecek tutarların parçalara bölünerek ayrı ayrı hesaplarda tutulması veya devamlı bilgi verme kapsamına dahil olmamak amacıyla işlem miktarının bildirimin yapılmayacağı tutara düşürülmesi;
- (G) Çok sayıda kişinin makul açıklama yapmadan aynı hesaba ödeme yapması veya birçok ayrı hesaptan aynı hesaba transferin yapılması;
- (Ğ) Yurt içinde bir bankayla çalışmayı gerektirmeyecek kadar az ticari işlem hacmi olanların yabancı bankalara fon transferi için emanet hesap açtırmaları veya sadece fon transfer etmek amacıyla açılan hesaplara yapılan nakdin kısa süre bekleyerek herhangi bir işleme tabi tutulmaksızın geçici hesaplara aktarılması;
- (H) İşletme faaliyetleriyle orantısız hesapların olması ve bu hesaplar arasında transfer işlemlerinin yapılması, bu hesaplardan ticari saikle yapılmadığı açıkça belli olan işlemlerin gerçekleştirilmesi, kişiyle veya şirketle açıkça bağlantısı olmayan kişilere mutaat olmayan şekillerde ödemelerin yapılması;
- (I) Yüksek meblağlarda kredi veya borç para alınması ve bunun makul bir açıklaması olmadan beklenmedik bir şekilde kısa sürede geri ödenerek kapatılması;
- (İ) Yurt dışında bir hesap teminat gösterilerek yurt içinde kredi alınması, daha sonra bu kredi ödenmeyerek borcu veren kurumun teminat gösterilen hesaptaki parayı haciz ederek yurda getirme koşullarının oluşturulmasının sağlanması veya yurt içinde normal koşullarda alınan bir kredinin geri ödenmesinin yurt dışında bulunan off-shore bankalardan yapılan transferlerle karşılanması;

- (J) Kredi talebinde, alınacak olan kredinin nerede kullanılacağına yönelik ikna edici bilgilerin verilmemesi ve bu kredinin geri ödenmesine ilişkin net bilgilerin sunulmaması;
 - (K) Birbirine yakın tutarda paranın yine birbirine yakın zamanda ülke dışına çıkması ve girmesi;
 - (L) Para transferlerinde miktar bölünmek suretiyle işlem sıklığının artması; ve
 - (M) Hesap numarası kullanmadan yurtiçi ve yurtdışından önemli miktarlarda para transferi yapılması.
- (2) Yukarıda sayılan şüpheli işlem türleri rehber mahiyetindedir. Şüpheli bir işlem başka bir tarz veya mahiyette cereyan edebilir. Yukarıda sayılan tiplere uygun olmamakla birlikte işlemin tarz ve mahiyeti şüphe uyandırıyorsa bu işlem de araştırmayı mümkün kılabilir.
- (3) Kurul, mütakabiliyet esasına göre, karaparanın aklanması ile ilgili diğer ülkelerde bu konu ile yetkili mercilerle karşılıklı bilgi ve belge alış verişinde bulunabilir veya anlaşmalar yapabilir.

Karapara Aklama Suçu

19. Yasal olmayan yollardan uyuşturucu ve ruhsal durumu etkileyen (psikotrop) maddelerin kaçakçılığı veya ticaretinden, yasal olmayan yollardan ateşli silahlar, bu silahların aksamaları ve cephanelerin, çalıntı sanat eseri, antika veya ülkenin kültür mirasına ait tarihi eser parçalarının tasarrufundan veya saklanmasından veya kaçakçılığından veya ticaretinden, organ ve doku naklinden, adam öldürme suçundan, reşit olmayan veya akli dengesi yerinde olmayan veya herhangi bir kişiyi kendi iradesi olmaksızın kanun dışı işlerde kullanmaktan, bir kişiden şantajla veya kaba kuvvet kullanmak suretiyle, uluslararası teröre menfaat sağlamaktan, casusluk ve sanayi veya teknoloji casusluğundan , rüşvet ve zimmet yoluyla elde edilen para veya para yerine geçen her türlü kıymetli evrakla, mal ve gelir ile yukarıda sayılan eylem veya davranışlara teşebbüsten elde edilen karaparayı aklayanlar bir suç işlemiş olurlar.

Suç ve Ceza

20. (1) Gerek araştırma safhasında görev yapan yetkililer, gerekse Kurul üyeleri, çalışmaları ile ilgili bilgileri mahkeme veya yetkili kişiler dışında kimseye

açıklayamazlar. Bilgi verdikleri tespit edilen kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.000.000.-TL. (On Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya 10 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

- (2) Nakdi para limiti fevkinde şüpheli işlem yaptığı tespit edilen ve/veya yapmaya teşebbüs eden ve/veya karaparaları yurt dışına çıkarmaya teşebbüs eden kişi veya kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.000.000.-TL (On Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya 10 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Bu gibi hallerde nakdi para limiti fevkindeki miktarlar resmi makamlarca müsadere edilir ve mahkeme kararına göre işleme tabi tutulurlar.

- (3) Bu Yasanın 3'üncü, 4'üncü, 5'inci, 6'ncı, 7'nci, 8'inci, 9'uncu, 10'uncu, 11'inci, 12'nci, 13'üncü ve 14'üncü maddelerine aykırı hareket ettikleri tespit edilen kişiler ve/veya yöneticiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 10.000.000.000.-TL (On Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya 10 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

- (4) Bu Yasanın 19'uncu maddesi doğrultusunda hareket ettikleri tespit edilen gerçek veya tüzel kişiler bir suç işlemiş olurlar ve mahkumiyetleri halinde 15.000.000.000.-TL (On Beş Milyar Türk Lirası)'na kadar para cezasına veya 15 yıla kadar hapis cezasına veya her iki cezaya birden çarptırılabilirler.

Mahkemelerin
Müsadere Etme
Yetkisi

21. Bu Yasa kurallarına aykırı olarak işlenen suçlarda Mahkemelerin dava konusu para veya maddi değerleri müsadere etme yetkisi vardır.

DÖRDÜNCÜ KISIM

Geçici Kurallar

Geçici Madde
Kurulun
Oluşumuna Kadar
Yapılacak İşlemler

1. Karapara Denetim Kurulunun yasal olarak oluşturulmasına kadar olan süre zarfında Kurulun görev ve yetkileri Para, Kambiyo ve İnkışaf Sandığı İşleri Dairesi tarafından yürütülür.

BEŞİNCİ KISIM

Son Kurallar

Yürütme Yetkisi

22. Bu Yasayı, Bakanlar Kurulu adına Ekonomi ve Maliye işleriyle görevli Bakanlık

yürütür.

Yürürlüğe Giriş

23. Bu Yasa, Resmi Gazete’de yayımlandığı tarihten başlayarak yürürlüğe girer.